

Postępowanie w przypadku napadu padaczki

Jak pomóc i jak zabezpieczyć osobę chorą

Mgr piel. Aleksandra Kot

<https://padaczka.pl/padaczka/faq/>

Czym jest padaczka?

Padaczka (epilepsja) to **choroba układu nerwowego** (mózgu), w wyniku której dochodzi do napadów padaczkowych. Przyczyną padaczki jest **nieprawidłowe działanie komórek mózgowych (neuronów)**.

Napady padaczkowe są to objawy i dolegliwości wynikające z nieprawidłowego przekazywania impulsów nerwowych. Są to dolegliwości nagłe i niekontrolowane, występujące incydentalnie.

Padaczka jest chorobą, na którą choruje 1% populacji ludzkiej.

Jak mogą wyglądać napady padaczki?

- Napady padaczkowe w zależności od obszaru mózgu, który obejmuje choroba, mogą wyglądać zupełnie inaczej u różnych pacjentów.
- Napady padaczkowe mogą mieć postać drgawek (mimowolne ruchy całego ciała lub części ciała) i jednocześnie zwiększonego napięcia mięśniowego tzw. sztywności mięśniowej. Te składowe mogą występować równocześnie i jest to **napad padaczkowy toniczno-kloniczny**. Ten rodzaj napadu padaczkowego opisywany jest najczęściej, jest również „najłatwiejszy” do rozpoznania.

Jak mogą wyglądać napady padaczki?

- Napady padaczkowe mogą również mieć **postać tzw. wyłączeniową** i obejmować zaburzenia świadomości chorego, brak reakcji na bodźce, wiotkość mięśni, upadek lub opadanie głowy, niekontrolowane zwroty gałek ocznych, zaburzenia czucia.
- Napady padaczki mogą również występować w postaci zaburzeń ogniskowych, co oznacza że ich lokalizacja jest ograniczona do jednego pola w mózgu i w zależności od umiejscowienia, objawy mogą się różnić.

Jak mogą wyglądać napady padaczki?

- Napad padaczkowy **może potrwać od kilku sekund do nawet 3 minut**. Jeżeli napad padaczkowy przedłuża się, a chory nie odzyskuje świadomości może to być spowodowane inną chorobą niż padaczka.
- W czasie napadów padaczkowych może w początkowej fazie występować bezdech. Jest to sytuacja częsta i należy obserwować sposób oddychania podczas napadu jak i po napadzie.
- Po napadzie padaczkowym najczęściej występuje senność i osłabienie, ale zdarzają się również reakcje paradoksalne tj. pobudzenie psychoruchowe.
- Podczas napadu padaczkowego może dojść do przygryzienia języka oraz do mimowolnego oddania moczu i kału przez chorego.

Co może wywołać napad padaczkowy?

- Błyski światła lub szybko zmieniające się obrazy (np. w telewizji, w komputerze, za oknem podczas jazdy autem)
- Nadmierny wysiłek fizyczny
- Deprywacja snu, długotrwałe i silne uczucie głodu
- Wysoka gorączka
- Sytuacje stresowe w dużym natężeniu
- Nadużywanie substancji psychoaktywnych
- Miesiączka
- Nie przyjmowanie lub pomijanie leków przeciwpadaczkowych.

Leczenie

- Padaczka jest chorobą leczoną przez lekarza neurologa, który przepisuje choremu leki do stosowania stałego. Leki te muszą być przyjmowane systematycznie i zgodnie z zaleceniami, ważne jest by osoba chora/opiekun dziecka nie pomijali leczenia przeciwpadaczkowego ani samodzielnie nie zmieniali zaleconych dawek leków.
- Oprócz leczenia farmakologicznego innymi sposobami leczenia padaczki jest wszczepienie stimulatora nerwu błędnego (VNS) lub leczenie chirurgiczne.

Powikłania i objawy niepożądane

Pomimo stosowanego leczenia u pacjentów z padaczką obserwuje się często szereg objawów wynikających z uszkodzeń mózgu powstających na skutek napadów padaczkowych. Można wymienić takie jak :

- Nadmierna senność i trudność w koncentracji uwagi
- Zachowania agresywne
- Zaburzenia chodu, zawroty głowy, trudność w utrzymaniu równowagi
- Zaburzenia łąknienia
- Drażliwość i niechęć do działania
- Zaburzenia mowy

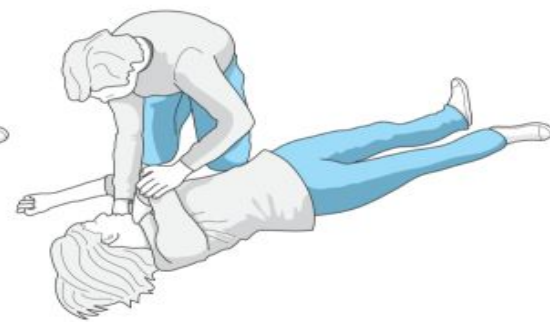

Jak należy postępować w przypadku wystąpienia napadu?

1. **Zachowaj spokój** - ze względu na wystąpienie napadu padaczkowego należy zachować spokój i upewnić się, że nic nie zagraża naszemu bezpieczeństwu ani osobie, u której napad wystąpił.
2. **Wezwij pomoc** - pielęgniarkę szkolną, lekarza lub **jeśli jest to pierwszorazowy napad, poproś kogoś by wezwał pogotowie ratunkowe. Wyznacz do tego konkretną osobę.**
3. **Usuń przeszkody** - należy odsunąć zbędne lub zagrażające bezpieczeństwu przedmioty, które mogłyby przyczynić się do powstania urazu.
4. **Zabezpiecz głowę** - nie ma potrzeby podkładania pod głowę poduszek, zwiniętych ubrań - może to utrudniać oddychanie. Zamiast tego podłóż pod głowę dłoń lub ułóż na miękkiej powierzchni i staraj się zabezpieczyć przed urazami poprzez uderzenie.
5. **Zabezpiecz pozycję** - ułóż dziecko w pozycji bezpiecznej by zapewnić drożność dróg oddechowych.

Pozycja bezpieczna (boczna ustalona)

Jak należy postępować w przypadku wystąpienia napadu?

5. **Nie powstrzymuj drgawek** - nawet jeśli drgawki są nasilone, nie należy powstrzymywać ruchów ciała, nie przytrzymywać siłą. Należy również rozluźnić odzież, jeżeli może ona krępować ruchy, usunąć okulary.
6. **Obserwuj** - napad padaczkowy może trwać od kilku sekund do 3 minut. W tym czasie obserwuj oddech dziecka, jego stan świadomości i przytomności, zachowanie.
7. **Zabezpiecz po napadzie** - Kiedy napad padaczkowy ustąpi, a chory odzyska świadomość, zabezpiecz drogi oddechowe, okryj, pozwól na odpoczynek lub sen / chroń przed urazem w wyniku pobudzenia.

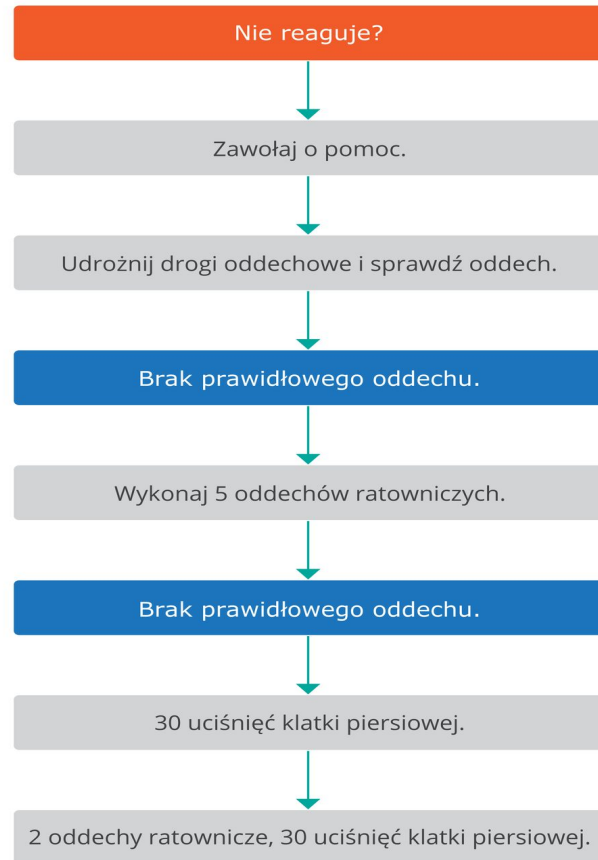
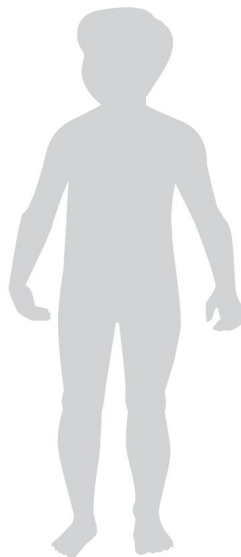
Napad padaczkowy - czego **NIE** ROBIĆ

1. **NIGDY** nie próbuj wkładać przedmiotów ani własnych palców do ust osoby lub nie próbuj ich na siłę otwierać w czasie napadu padaczkowego. Zwiększone napięcie mięśniowe może spowodować urazy jamy ustnej i zębów a także uszkodzenie ciała ratownika.
2. **Nie wstrzymuj drgawek** ani siłą nie przytrzymuj osoby w czasie napadu - z powodu na ograniczenie świadomości może to stanowić zagrożenie dla chorego i osoby pomagającej.
3. **Nie próbuj cucić**, klepać po twarzy, nie dostarczaj nagłych bodźców.
4. **Nie budź osoby po napadzie padaczkowym** - ze względu na znaczne wyczerpanie organizmu osoba chora potrzebuje regeneracji i wypoczynku i należy jej to umożliwić, jednocześnie zapewniając jej należyłą opiekę.

Gdy chory nie budzi się po napadzie

- Jeżeli napad padaczkowy wystąpił pierwszorazowo, przedłuża się ponad 3 minuty, chory nie odzyskuje świadomości lub nie oddycha i nie daje oznak życia - **NIEZWŁOCZNIE WEZWIJ POGOTOWIE RATUNKOWE - NUMERY ALARMOWE 999 LUB 112**
- Jednocześnie w przypadku gdy chory nie oddycha, przystąp do **wykonywania resuscytacji krążeniowo-oddechowej**.

Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u dzieci

Podsumowanie i czas na pytania

- Padaczka jest chorobą występującą u 1% osób. Jest to zaburzenie przewodzenia impulsów w mózgu.
- Należy pamiętać, że napady padaczkowe u różnych pacjentów mogą wyglądać w różny sposób.
- Podczas udzielania pomocy osobie w trakcie napadu padaczkowego zachowaj spokój i postępuj tak, by zapewnić bezpieczeństwo osobie dotkniętej napadem i sobie.
- W codziennej praktyce zawodowej ważne jest, by znać zasady postępowania w przypadku pracy z osobami chorującymi na padaczkę, zasady udzielania pierwszej pomocy a także edukowania np. uczniów w zakresie możliwości udzielenia pomocy osobie z tą chorobą.

Literatura

1. <https://www.mp.pl/pacient/pediatric/choroby/choroby-neurologiczne/138834,padaczka-u-dziecka> . dr med. Iwona Sawionek. Padaczka u dziecka. Medycyna Praktyczna. Warszawa, 2017.
2. red. Agnieszka Małkowska-Szkutnik. Ewa Woynarowska. Epischool. Uczeń chory na padaczkę. Poradnik dla nauczycieli i wychowawców. Warszawa, 2017.
https://imid.med.pl/files/imid/Do%20pobrania/Epischool/Poradnik%20dla%20nauczycieli%20i%20wychowawc%C3%B3w_EPISCHOOL.pdf
3. <https://padaczka.pl/padaczka/faq/> Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Chorych na Padaczkę.

DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ